

ΕΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Τόμος Τέταρτος

Συνδρομή ἑτησίαι: Ἐν Ἑλλάδι φρ. 10, ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ φρ. 20 — Αἱ συνδρομαὶ ἄρχονται ἀπὸ 1 ἰανουαρίου ἰσχύοντος καὶ εἶναι ἑτησίαι — Γραφεῖον τῆς Διευθύνσεως: Ὁδὸς Σταδίου, 6.

11 Δεκεμβρίου 1877

Τῇ 31 Δεκεμβρίου 1877 λήγει τὸ δεύτερον ἔτος τῆς Ἑστίας. Ὅσοι τῶν κυρίων συνδρομητῶν ἐπιθυμοῦσι νὰ ἐξακολουθήσωσι λαμβάνοντες τὴν Ἑστίαν καὶ κατὰ τὸ τρίτον ἔτος, παρακαλοῦνται ν' ἀποστείλωσιν ἐγκαίρως πρὸς τὴν διεύθυνσιν αὐτῆς τὸ τίμημα τῆς συνδρομῆς, ὅπως μὴ ἐπέλθῃ διακοπὴ τῆς ἀποστολῆς τοῦ φύλλου.

ΤΟ ΟΡΩΜΕΝΟΝ ΚΑΙ ΤΟ ΜΗ ΟΡΩΜΕΝΟΝ

[Ἐκ τῶν τοῦ F. BASTIAT]

Συνέχεια καὶ τέλος· ἴδι σελ. 769.

ΧΙΙ. ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΠΡΟΣ ΕΡΓΑΣΙΑΝ, ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΠΡΟΣ ΚΕΡΔΟΣ·

«Ἀδελφοί, ὑποβλήθητε εἰς ἔρανον διὰ νὰ μοὶ δώσητε ἐργασίαν, καὶ πληρῶνέτέ με ὅσον θέλετε.» Εἶναι τὸ πρὸς ἐργασίαν δικαίωμα, τὰ στοιχεῖα τοῦ κοινωνισμοῦ, ἡ κατωτέρα τάξις.

«Ἀδελφοί, ὑποβλήθητε εἰς ἔρανον διὰ νὰ μοὶ δώσητε ἐργασίαν, καὶ πληρῶνέτέ με ὅσον θέλω.» Εἶναι τὸ πρὸς κέρδος δικαίωμα, ἡ ἄχνη τοῦ κοινωνισμοῦ, ἡ ἀνωτέρα τάξις.

Ἀμφότερα τὰ εἶδη ταῦτα τοῦ κοινωνισμοῦ ζῶσιν ἐκ τῶν ὀρωμένων ἀποτελεσμάτων, ἀλλὰ θέλουσιν ἀποθάνει ἐκ τῶν ἀποτελεσμάτων τῶν μὴ ὀρωμένων.

Τὸ ὀρωμενόν εἶναι ἡ ἐργασία καὶ τὸ κέρδος ὑποθαλάσσιον ὑπὸ τοῦ κοινωνικοῦ ἐράνου. Τὸ μὴ ὀρωμενόν εἶναι ἡ ἐργασία καὶ τὸ κέρδος, ἅτινα ὁ αὐτὸς ἔρανος ἤθελε παράσχει ἂν δὲν ἤθελεν ἐπιβαρύνει τοὺς φορολογουμένους.

Τὸ 1848 τὸ πρὸς ἐργασίαν δικαίωμα ἐπαρουσιάσθη πρὸς στιγμὴν ὑπὸ δύο ὄψεσι, ὅπερ τὸν κατέστρεψε παρὰ τῇ κοινῇ γνώμῃ.

Ἡ μία ἐκ τῶν ὄψεων τούτων ἐλέγετο «Ἐθνηκὸν ἐργαστήριον», ἡ ἄλλη «Τεσσαράκοντα πέντε λεπτά.»

Ἐκατομμύρια ἐδίδοντο καθ' ἡμέραν παρὰ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν εἰς τὰ ἐθνικὰ ἐργαστήρια. Εἶναι ἡ καλὴ ὄψις.

Ἄλλ' ἰδοὺ καὶ ἡ ἀντίστροφος.

Διὰ νὰ ἐξέρχωνται ἐκ τινος ταμείου ἑκατομμύρια, πρέπει νὰ ἔχωσιν εἰσέλθει. Διὰ τοῦτο δὲ οἱ τοῦ πρὸς ἐργασίαν δικαίωματος ἔργανωταὶ ἀπευθύνθησαν πρὸς τοὺς φορολογουμένους.

Ἄλλ' οἱ οἰκοκυραῖοι τῆς ἐξοχῆς ἔλεγον· Πρέπει νὰ πληρώσω τεσσαράκοντα πέντε λεπτά. Θὰ στερηθῶ λοιπὸν ἐν ἔνδυμα, δὲν θὰ κοπρίσω τὸν ἀγρόν μου, δὲν θὰ ἐπισκευάσω τὴν οἰκίαν μου.

Οἱ δὲ ἐργάται τῆς ἐξοχῆς ἔλεγον καὶ αὐτοί·

Ἐπειδὴ τὸ ἀθηντικὸν δὲν ἤμπορεῖ νὰ κάμῃ νέον φόρεμα, ὁ ῥάπτης θὰ ἐργασθῇ ὀλιγώτερον· ἐπειδὴ τὸ ἀθηντικὸν δὲν κοπρίζει τὸν ἀγρόν του, ὁ ἐργάτης θὰ ἐργασθῇ ὀλιγώτερον· ἐπειδὴ τὸ ἀθηντικὸν δὲν ἐπισκευάζει τὴν οἰκίαν του, ὁ ζυλουργὸς καὶ ὁ κτίστης θὰ ἐργασθῶν ὀλιγώτερον.

Ἀπεδείχθη τότε ὅτι ἀπὸ ἐν ἀργί δὲν ὕγαίρουρ δυὸ τομάρια, καὶ ὅτι ἡ ὑπὸ τῆς κυβερνήσεως πληρωνομένη ἐργασία γίνεται εἰς χάρος τῆς ὑπὸ τῶν φορολογουμένων πληρωνομένης. Τοῦτο ἦτον ὁ θάνατος τοῦ πρὸς ἐργασίαν δικαίωματος, ὅπερ ἐπαρουσιάσθη ὡς χίμαιρα καὶ ἀδικία συγχρόνως.

Καὶ ὅμως τὸ πρὸς κέρδος δικαίωμα, ὅπερ δὲν εἶναι εἰμὴ ἡ ὑπερβολὴ τοῦ πρὸς ἐργασίαν δικαίωματος, ζῆ ἀκόμη καὶ ἔχει ἀξιόλογα.

Δὲν εἶναι κἀπως αἰσχρὸν τὸ πρόσωπον, ὅπερ βιάζει ὁ προστατευτικὸς τὴν κοινωνίαν νὰ λάβῃ;

Λέγει πρὸς αὐτὴν· Πρέπει νὰ μοὶ δώσης ἐργασίαν, καὶ ἐργασίαν μάλιστα ἐπικερδῆ. Ἀνοήτως ποῖων ἐδιάλεξα ἐργασίαν, ἥτις μὲ ζημιώνει δέκα τοῖς ἑκατόν· ἀλλ' ἂν ἐπιβάλῃς εἴκοσι φράγκα φόρον εἰς τοὺς συμπολίτας μου καὶ τὰ δώσης εἰς ἐμὲ, ἡ ζημία μου μεταβάλλεται εἰς κέρδος.

Λοιπὸν (τὸ συμπέρασμα), τὸ κέρδος εἶναι δικαίωμα, μοὶ τὸ ὀφείλου.

Ἡ κοινωνία ἡ ὁποία ἀκούει τὸν σοφιστὴν τοῦτον, ἡ ὁποία ὑποβάλλεται εἰς φόρους ἵνα τὸν εὐχαριστήσῃ, ἡ ὁποία δὲν ἐννοεῖ ὅτι ἡ ἐξ ἐργασίας τινὸς ζημία εἶναι πάντοτε ζημία, καὶ ἂν τὴν ἀναλάβῃ ἄλλος, ἡ κοινωνία, λέγω, αὕτη εἶναι ἀξία τοῦ φορτίου, ὅπερ τῆς ἐπιθέτουσι.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ.

Δῆλον λοιπὸν καθίσταται ἐκ τῶν μέχρι τοῦδε λεχθέντων, ὅτι μὴ γινώσκειν τὴν πολιτικὴν οἰκονομίαν ἐστὶν ἐκθλαμβεῖσθαι ὑπὸ τοῦ ἀμέσου ἀποτελέσματος φαινομένου τινὸς· γινώσκειν δὲ αὐτὴν ἐστὶ κατανοεῖν καὶ προβλέπειν τὸ σύνολον τῶν ἀποτελεσμάτων.

Ἀπειρα ἄλλα ζητήματα ἠδυνάμην νὰ ὑποβάλω εἰς τὴν αὐτὴν χάσανον. Ἄλλ' ὀπισθοδρομῶ πρὸ τῆς μονοτονίας ὁμοιομόρφου πάντοτε ἀποδείξεως· τελειῶν δὲ ἐφαρμοζῶν εἰς τὴν πολιτικὴν οἰκονομίαν ὅ,τι περὶ τῆς ἱστορίας ὁ Σιατωβριὰν λέγει:

«Δύο ὑπάρχουσι συνέπειαι ἐν τῇ ἱστορίᾳ· ἡ